

РЕШЕНИЕ

№ 733

гр. София, 10.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 5 състав,
в публично заседание на 03.02.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Владимир Николов

при участието на секретаря Мая Георгиева и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **7726** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба от Д. П. С., ЕГН [ЕГН] от [населено място], [улица], ет. 4, ап. 8, срещу Главна дирекция „Гранична полиция“, като се претендира обезщетяване на неимуществени вреди в размер на 5 000 лева за периода от 28. 12. 2016 г. до 12. 05. 2017 г. поради недопускане на малолетния ѝ син Р. Е. К. да напусне България придружен от нейните родители и да отпътува за Швейцария, както и 759,17 лева имуществени вреди, представляващи стойността на билетите, които е била принудена да закупи, за да прибере сина си, ведно със законната лихва върху последната сума от 27. 12. 2016 г. до окончателното заплащане на задължението и направените по делото разноски.

В съдебно заседание, ищеца чрез процесуалния си представител, поддържа иска, по заявените в него съображения. Претендира разноските по делото единствено за внесена държавна такса. Подробни съображения излага в писмени бележки.

Ответникът – Главна дирекция „Гранична полиция“, чрез процесуалния си представител, счита исковата молба за неоснователна. Поддържа доводите изложени в писмения отговор. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за основателност на исковата молба, касаещи имуществените вреди, като по отношение на имуществените се изразява становище за тяхната прекомерност и заплащането им по справедливост.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

С предявената искова молба се твърди, че на 27.12.2016 г., нейната майка - Г. Г. С., заедно със съпруга си П. И. С. и техния внук, съответно синът на ищцата - Р. Е. К., [дата на раждане], имали самолетни билети за пътуване с Австрийските авиолинии с полет С.-Ц. и прекачване във В.. Притежавала редовни пътни документи за детето – разрешение от родителите, издадени в страната на пребиваване Швейцария, с нотариална заверка на подписите, преведени на български език. При проверка на личните документи инспектор Й. С. отказала да пусне детето и ги насочила към началник смяната А. К. Х.. Било й обяснено, че детето пребивава постоянно при родителите си в Швейцария, където го връщат, но последвал отказ да допуснат излизането на детето, което довело до пропускането на полета.

На 28. 12. 2016 г. се наложило ищцата Д. С., която към този момент била бременна, да пътува от Ц. за С., през М., поради липса на директен полет, за да прибере детето си обратно в Швейцария, където живее със съпруга си.

Сочи се, че отказа на държавния служител от ГД „ГП“ да допусне напускането на страната от детето й, придружено с нейните родители, е незаконосъобразен, тъй като са притежавали необходимите документи, като не е било необходимо поставянето на апостил на разрешението, тъй като Р. К. е роден в Швейцария и има разрешено пребиваване в тази страна.

Твърди, че е претърпяла неимуществени вреди, изразяващи се в притеснения относно прибирането на детето, негативни емоции от проваленото пътуване на 27.12.2016 г., както и от провалените коледно-новогодишни празници на цялото семейство. Твърди се, че в резултата на притесненията е отключило желязодефицитна анемия, което довело до преждевременно раждане на второто й дете. Претендира и заплащането на извънредни разходи за самолетни билети, за идването й до България с цел прибиране на детето и връщането в Швейцария.

Ответникът Главна дирекция „Гранична полиция“ сочи, че с действията си служителите на ГДГП не са нарушили Инstrukция № 8121з-813 от 9 юли 2015 г. за реда и организацията за осъществяване на граничните проверки на граничните контролно-пропускателни пунктове (Инstrukция № 8121з-813/2015 г.) и правилно не са допуснали до пътуване детето Р. Е. К. поради непредставяне на изискуемите документи. Не били представени документи, че детето пребивава дългосрочно извън България, както и съгласие на родителите с нотариална заверка на подписите или апостил.

По делото е представена служебна бележка рег. № 406400-2628 от 30.09.2020 г. на ГДГП – Регионална дирекция „Гранична полиция“ (РДГП) – Аерогари, че А. К. Х., родена на 10.10.1974 г., е била служител на ГДГП за периода 1998 г. – 2018 г.

Към исковата молба е приложен паспорт на Р. Е. К., [дата на раждане], издаден от Република България на 08.07.2016 г., със срок на валидност до 08.07.2021 г., в който е отбелязано, че детето е родено в Швейцария. Приложено е Разрешение ЗН3063673, за краткосрочно пребиваване на Р. Е. К., [дата на раждане], на територията на Швейцария със срок до 16.03.2017 г. В разрешителното за пребиваване изрично е отбелязано, че е издадено за събиране на семейството.

Ответникът е представил Съобщение № 8177р-32141 от 27.12.2016 г. на А.Х. – началник смяна „03“ ГКПП-Аерогара С., според което, на 27.12.2016 г., около 18:30

часа, за излизане от страната с полет OS 798 за В., се явил непълнолетният български гражданин Р. Е. К., ЕГН [ЕГН], паспорт №[ЕИК], издаден на 08.07.2016 г. от МВР, който представил декларация за пътуване от родителите, заверена от швейцарски нотариус. Същият не бил допуснат поради липса на декларация от родителите, заверена по надлежния ред. Солидарно с него от полета се отказали и българските граждани Г. Г. С. и П. И. С..

Към отговора на исковата молба са приложени документите, представени за детето при полета на 27.12.2016 г. – 2 броя разрешения от 05.12.2016 г. за пътуване на дете, непридружено от своите родители, подписано от Д. П. С. и от Н. Г. К., като родители на Р. Е. К., [дата на раждане] , с които дават съгласието си в полза на Г. Г. С. да пътува от С. за Ц. като придружител на детето им. Разрешенията са заверени с подпис на земестник-нотариус М. Ш. от Нотариална кантора В.-Ц.. Към отговора на исковата молба е приложено също така и посоченото по-горе Разрешение ЗН3063673, за краткосрочно пребиваване на Р. Е. К., [дата на раждане] , на територията на Швейцария със срок до 16.03.2017 г.

При така установените факти, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД обосновава следните правни изводи:

Съдът намира, че исковата молба е допустима, като предявена срещу надлежен ответник, доколкото Главна дирекция „Гранична полиция“ е юридическо лице съгласно чл. 37, ал. 2 от ЗМВР, а в същото време се претендират вреди от незаконосъобразни действия на служители на ответника.

Разгледана по същество исковата молба е ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконовни нормативни актове.

На основание чл. 4, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Поради това отговорността се характеризира като обективна, безвиновна, а възникването на право на обезщетение предполага установяване на незаконосъобразни действия и/или бездействия.

На основание чл. 205 от АПК, искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите.

Във фактическия състав на отговорността на държавата или общината за дейността на администрацията, визирана в чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ се включват следните елементи: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; вреда от такъв административен акт; причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействия и настъпилия вредоносен резултат. При липсата, на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

По делото е безспорно установено, че на 27.12.2016 г., при явяването си на

Аерогара С., за полет С.-Ц., родителите на ищката - Г. С. и П. С. са придружавали внука си Р. К., като са представили 2 броя разрешения от родителите на детето, удостоверяващи съгласие Г. С. да бъде негов придружител при пътуване от С. до Ц., които представляват изискуемото писмено съгласие по чл.48, ал.1 от Инструкция № 8121з-813/2015 г.

Видно от представените от ответника докладни и съобщения, причина да бъде отказано напускането на страната на малолетния Р. К. е липсата на апостил на заверката от нотариус, регистриран в Швейцария.

Съгласно чл. 48, ал. 2 от Инструкцията, в документа по ал. 1 изрично трябва да е отразено съгласието на отсъстващия родител/родители, настойник или попечител малолетното или непълнолетното лице да пътува в чужбина. Подписът в документа трябва да бъде заверен от компетентен орган по Закона за нотариусите и нотариалната дейност или с апостил.

В случая, документите не са заверени от нотариус, придобил правоспособност и вписан по реда на българския закон, нито притежават апостил.

В същото време, съдът намира така осъществения фактически отказ за разрешаване напускането на малолетно лице, за незаконосъобразен.

На основание чл. 50 от Инструкция № 8121з-813/2015 г. разпоредбата на чл. 48, ал. 1 не се прилага по отношение на малолетни и непълнолетни български граждани, които живеят дългосрочно извън Република България и това е отразено в техните български документи за самоличност или притежават освен български паспорт и официален документ от съответната държава.

Видно е, че разпоредбата на чл. 50 от Инструкцията предоставя възможност за дерогация на чл. 48, ал. 1, като са предвидени две хипотези – 1. малолетни и непълнолетни български граждани, които живеят дългосрочно извън Република България и това е отразено в техните български документи или – 2. притежават освен български паспорт и официален документ от съответната държава.

В случая не е спорно, че към 27.12.2016 г. малолетното дете Р. Е. К. е притежавал български документ за самоличност и разрешение за краткосрочно пребиваване в Швейцария – със срок до 16.03.2017 г., т.е. отговарял е на втората хипотеза - български паспорт и официален документ от съответната държава.

Съгласно чл.76, т. 9 от ЗБЛД може да не се разреши напускане на страната на малолетни и непълнолетни и поставени под запрещение лица, които нямат нотариално заверено писмено съгласие за пътуване в чужбина от своите родители, настойници, попечители.

Видно е, че представените на границата на 27.12.2016 г. разрешения за пътуване от родителите на Р. Е. К. притежават нотариална заверка на подписите, макар и на нотариус в Швейцария. Предвид датата на съставянето им на 05.12.2016 г. и текста им – за пътуване от С. до Ц., същите очевидно са съставени с цел да придружат детето от страната, чийто гражданин е, до страната по пребиваване. Освен приложените декларации (като частни документи), при пътуването е представен и официален документ, издаден от Швейцария - разрешение за краткосрочно пребиваване в Швейцария – със срок на валидност до 16.03.2017 г. Този документ безспорно има характер на официален по смисъла на чл.179, ал.1 ГПК - издаден от длъжностно лице в кръга на службата му по установените форма и ред. Нещо повече, в него изрично е посочена целта на издаването му – за събиране на семейството. Това обстоятелство, както и данните в декларациите за съгласие на двамата родители – български

граждани, живеещи в Швейцария, [населено място], съдържащи нотариална заверка на подписите съобразно изискването на чл.76, т.9 ЗБЛД, изпълняват законовите изисквания за пътуване през граница на малолетното дете. В случая не може и да става дума за обичаен случай на спор между двама родители, като единия не дава разрешение за пътуване на лицето, при който очевидно има нужда от засилен контрол на документите за излизане на детето. Точно напротив, детето е придружено от баба си, като и двамата родители са дали разрешение (подписано пред швейцарски нотариус) за пътуването, като очевидно целта на пътуването е събирането на детето с родителите му.

По изложените съображения и като е приела на 27.12.2016 г., че малолетното дете Р. Е. К. пътува с документи, които „не са заверени по надлежния ред“, служителката на ГДПП – МВР А. К. Х., в качеството си на началник смяна „03“ ГКПП-Аерогара С., е действала незаконосъобразно и в противоречие с чл. 6, ал.1 АПК, вр. чл.76, т.9 ЗБЛД. Формираният отказ за непропускане на малолетното лице Р. Е. К. и придружаващите го роднини по права линия представлява фактическо действие по смисъла на чл.250 АПК. Независимо от наличието на ред за обжалване на тези действия, организацията на полета не предполага използването му, поради което незаконосъобразният отказ на служителката е довел до солидарно отказване от полет на ищцата и съпруга ѝ. От друга страна и съгласно чл.204, ал.4 АПК незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението.

По изложените съображения съдът приема за осъществен първия елемент от фактическия състав на отговорността по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, а именно наличие на незаконосъобразно действия на административен орган, при и по повод изпълнение на административна дейност по чл.102, ал.1, т.2 от ЗМВР.

По отношение на претърпените вреди, ищцата е представила доказателства за осъществено от нея пътуване на 28.12.2016 г. с посока Ц.-С. и на следващия ден – в обратна посока. Житейски логично и подкрепено със свидетелските показания на изслушаната по делото свидетелка, майката на ищцата Г. С., е обяснението, че пътуването е предприето с единствена цел прибиране на детето Р. Е. К. при родителите му, живеещи в [населено място], Швейцария, каквато е целта на издаденото му разрешение за краткосрочно пребиваване в Швейцария.

Видно от представените доказателства (стр. 8 и 9 от дело 39004/20 г. на СРС), стойността на закупените самолетни билети от страна на Д. С. е 426,50 швейцарски франка, които разности ищцата не би направила, ако не беше незаконосъобразният отказ за излизането на сина ѝ и нейните родители.

Според интернет страницата на Българска народна банка, курсът на швейцарския франк спрямо български лев на 27. 12. 2016 г., когато са закупени билетите е 1.8187. При пресмятането 426,50 швейцарски франка * 1.8187 се равняват на 776,675 лева, което обаче е повече от претендираното от ищцата 759,17 лв., поради което съдът не може да се произнесе свръх петитум и следва да се присъди именно претендираната сума от 759,17 лв.

По отношение на искането за присъждане на неимуществени вреди в размер на 5000 лв., съдът намира, че претенцията отново е основателна, но размера е завишен.

Действително свидетелката по делото Г. С. сочи, че вследствие на стреса дъщеря ѝ получила желязодефицитна анемия и родила преждевременно.

По делото обаче не са представени доказателства за такава причинна връзка. Видно е, че отказа при който не е допуснато излизането на детето става в края на 2016 г.

В същото време, според доклад относно раждането и послеродов период от 15.05.2017 г., Градска клиника Т., Ц., Д. П. С., [дата на раждане] , е родила на 12.05.2017 г., което е доста отдалечено времево спрямо горепосочения случай.

Относно протичане на бременността е отбелязано „желязодефицитна анемия, субституирана с Ф. интравенозно през м.април 2017 г.“, което отново сочи, че тази анемия се е „отключила“ доста след случката – м. април 2017 г. и едва ли има непосредствена връзка с нея. По същия начин не се доказва преждевременно раждане, тъй като свидетелката сочи, че това е станало в началото на деветия месец от бременността, което принципно може да се приеме за нормално състояние.

В същото време, съдът намира че на ищцата са причинени вреди, свързани с нормалното при това положение тревога и притеснение от провалени новогодишни празници, неудобство от ангажиране в последния момент на самолетни билети и двудневното пътуване Ц.-С.-Ц., както и свързаното с това затруднения, с оглед бременността на ищцата към този момент. В случая следва да се отчете и неразбирането на ситуацията, при която при изрядни документи, се налага да се променят плановете и да се търси изход от създалата се ситуация, което налага присъждане на обезщетение за тези вреди.

Ищцата претендира присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 5 000 лв. Размерът на обезщетението според чл.52 ЗЗД следва да се определи от съда по справедливост.

При определяне размера на обезщетението съдът намира, че отказът на служителката на ГДГП е в нарушение на действащи законови разпоредби при наличие на редовни документи за пътуване на малолетното дете Р. Е. К., а последиците са се отразили на цялото семейство. Въз основа на изложеното съдът намира, че за исковия период от 28.12.2016 г. до 12.05.2017 г. (изрично уточнен с молба от 30. 09. 2021 г.) ищцата е изпитвала по-интензивни от обичайните емоционални притеснения и отрицателни изживявания, пряко свързани с проваленото пътуване на 27.12.2016 г. и последвалата необходимост от непредвидено пътуване за прибиране на малолетното си дете докато самата тя е бременна и свързани с това неудобства от двудневното стоене по аерогари. В случая следва да се отчете и притесненията на майката, от това да не може да се събере с детето си и цялостното притеснение за неговото и на самата нея състояние. В същото време доказателства за твърдяната усложнена бременност не се представиха, освен горепосочения медицински доклад, който според съда не доказва причинна връзка между случая и развитата анемия.

При съобразяване на изложените обстоятелства справедливо обезщетение за претърпените от ищцата неимуществени вреди представлява сумата от 1500 лв., като за разликата до предявения размер искът за обезщетение за неимуществени вреди следва да се отхвърли.

Съгласно т. 4 от Тълкувателно решение № 3/2004 г. по тълк.д. №3/2004 г. на ОСГК на ВКС, за незаконни действия или бездействия на административните органи дължимостта на законната лихва върху обезщетението настъпва от момента на преустановяването им, съдът намира, че обезщетението следва да се присъди ведно със законната лихва, считано от 28.12.2016 г., от която дата се претендират самите вреди, до окончателното му изплащане.

На ищцата се дължат разноски на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ, но са поискани такива единствено за внесена държавна такса, без адвокатско възнаграждение, въпреки представителство от упълномощен адвокат. В същото време, ищцата по

указания на СРС е внесла държавна такса в размер на 250 лева, каквато обаче не се дължи по административни дела. В производствата по ЗОДОВ се внася от физическите лица проста държавна такса от 10 лева и доколкото с исковата молба се предявени два иска – за имуществени и неимуществени вреди се дължи съответно държавна такса в размер на 20 лева, които следва да бъде осъден ответника да заплати на ищцата. Останалата част от внесената неоснователно държавна такса, подлежи на възстановяване, при поискване от страна на ищеца.

Съгласно чл.10, ал. 4 от ЗОДОВ, съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ. По силата на чл.24 от Наредбата за заплащането на правната помощ по административни дела възнаграждението за една инстанция е от 100 до 200 лв. Съобразно отхвърлената част от иска спрямо уважената (за имуществени и неимуществени вреди), съдът приема, че на ответника се дължи юрисконсултско възнаграждение в размер на 60 лв. Така мотивиран, Административен съд София-град, I-во отделение – 5 състав:

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Главна дирекция „Гранична полиция“, [населено място], [улица], да заплати на Д. П. С., ЕГН [ЕГН] от [населено място], [улица], ет. 4, ап. 8, обезщетение за неимуществени вреди за периода от 28.12.2016 г. до 12.05.2017 г. в размер на 1500 (хиляда и петстотин) лв., ведно със законната лихва от 28.12.2016 г. до окончателното изплащане на главницата, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата до предявения размер от 5000 лв.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Гранична полиция“, [населено място], [улица], да заплати на Д. П. С., ЕГН [ЕГН] от [населено място], [улица], ет. 4, ап. 8, обезщетение за имуществени вреди в размер на 759,17 лв., представляваща стойността на закупени самолетни билети, ведно със законната лихва от 27.12.2016 г. до окончателното изплащане.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Гранична полиция“, [населено място], [улица], да заплати на Д. П. С., ЕГН [ЕГН] от [населено място], [улица], ет. 4, ап. 8, направените по делото разноски в размер на 20 (двадесет) лв.

ОСЪЖДА Д. П. С., ЕГН [ЕГН] от [населено място], [улица], ет. 4, ап. 8, заплати на Главна дирекция „Гранична полиция“, [населено място], [улица], юрисконсултско възнаграждение в размер на 60 (шестдесет) лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: